

Ville-Antti Virtanen

Katsastustoiminnan aloittaminen raskaan kaluston korjaamolla

Opinnäytetyö

Kevät 2015

SeAMK Tekniikka

Konetekniikan tutkinto-ohjelma

Auto- ja työkonetekniikka

SeAMK

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Koulutusyksikkö: Tekniikan yksikkö

Tutkinto-ohjelma: Konetekniikka

Suuntautumisvaihtoehto: Auto- ja työkonetekniikka

Tekijä: Ville-Antti Virtanen

Työn nimi: Katsastustoiminnan aloittaminen raskaan kaluston korjaamolla

Ohjaaja: Hannu Ylinen

Vuosi: 2015

Sivumäärä: 52

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää Scania Suomi Oy:n Seinäjoen korjaamon edellytyksiä aloittaa raskaan kaluston katsastustoiminta korjaamotoiminnan yhteydessä. Työssä perehdyttiin katsastustoimiluvan saamisen vaatimuksiin ja luvan hakemiseen sekä kevyelle, että raskaalle kalustolle. Vaatimusten pohjalta tutkittiin katsastustoiminnan aloittamisen vaatimia muutoksia ja hankintoja toimeksiantajan korjaamolla sekä laskettiin oman katsastustoiminnan kannattavuutta korjaamolla.

Työn taustalla oli vuonna 2014 voimaan tullut uudistunut laki ajoneuvojen katsastustoiminnasta. Työssä tutustuttiin myös uuden lain keskeisiin muutoksiin verrattuna vanhaan lakiin. Muutosten myötä myös korjaamoille tuli mahdolliseksi aloittaa määräaikaikatsastustoiminta korjaamotoiminnan yhteydessä. Lisäksi uuden lain myötä katsastustopisteen ei ole pakko katsastaa enää sekä kevyttä että raskasta kalustoa. Lakiin tutustumisen lisäksi työssä perehdyttiin uutta lakia täydentäviin asetuksiin, ohjeisiin ja määräyksiin.

Selvityksen perusteella Seinäjoen Scanialla olisi edellytykset aloittaa oma katsastustoiminta. Toiminnan vaatimia suurimpia muutoksia olisivat yhden uuden työntekijän palkkaus sekä laadunhallintajärjestelmän sertifiointi lain vaatiman standardin mukaiseksi. Laskelman perusteella katsastustoiminnan aloittaminen korjaamolla ei ole kuitenkaan kannattavaa arvioituilla katsastusmäärillä, mikäli palkattava henkilö toimii ainoastaan katsastustoiminnan töissä. Katsastustoiminta saataisiin kannattavaksi, mikäli palkattava henkilö tekisi katsastustoiminnan töiden lisäksi vähintään puolet ajasta muuta tuottavaa työtä.

Avainsanat: katsastus, kuorma-autot, raskas liikenne, vaatimukset, kannattavuus

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Faculty: School of Technology

Degree programme: Mechanical Engineering

Specialisation: Automotive and Work Machine Engineering

Author: Ville-Antti Virtanen

Title of thesis: Starting inspection operations in a heavy vehicle workshop

Supervisor: Hannu Ylinen

Year: 2015

Number of pages: 52

The purpose of this thesis was to find out preconditions of starting the inspection operations at the heavy vehicle workshop of Scania Suomi Oy in Seinäjoki. In this paper, the requirements of getting the inspection license and applying the license were being researched. The required changes and investments of starting the inspection operations at Scania's workshop were investigated based on the requirements of the law. The profitability of starting the inspection business at the workshop was also estimated.

The subtext of this thesis was the renewed law about the inspection operations of the vehicles which took effect in 2014. Therefore, the most important changes compared to the old law were inspected. The changes in the law made it possible for workshops to get the license for the inspection operations. Along with the new law, the stations do not have to inspect both the light and heavy vehicles anymore. The regulations, instructions and commissions that supplement the law were also being familiarized in the paper.

On the basis of the research Scania Seinäjoki has the potential to start the inspection business in their workshop. The biggest changes it would require are hiring one new employee and certificating the quality management system to fulfil the order of the law. However, based on the calculations, starting the inspection business is not profitable with the estimated number of the inspections, if the hired employee works only in the tasks related to the inspections. The inspection would become profitable if the hired employee would also work with other productive tasks at least half of the time.

Keywords: inspection, trucks, heavy traffic, requirements, profitability

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä.....	2
Thesis abstract	3
SISÄLTÖ	4
Kuva- ja taulukkoluetelo	6
Käytetyt termit ja lyhenteet	7
1 JOHDANTO	8
1.1 Työn tausta	8
1.2 Työn tavoite	9
1.3 Yritysesittely.....	10
2 LAKI AJONEUVOJEN KATSASTUSTOIMINNASTA.....	11
2.1 Lupalajit	11
2.2 Riippumattomuus	12
2.3 Koulutusvaatimukset.....	12
2.4 Tarkastuspaikka.....	13
2.5 Lakimuutoksen tavoitteiden toteutuminen.....	14
3 KATSASTUSLUVAN VAATIMUKSET	16
3.1 Katsastusluvan hakeminen	17
3.2 Laitevaatimukset.....	19
3.2.1 Kevyt kalusto	19
3.2.2 Raskas kalusto	23
3.2.3 Laitteiden kalibrointi	27
3.3 Tilavaatimukset.....	27
3.4 Henkilöstövaatimukset	28
3.4.1 Katsastaja	29
3.4.2 Katsastustoiminnasta vastaava henkilö	30
3.5 Riippumattomuusvaatimukset.....	31
3.6 Laadunhallintajärjestelmä	32
4 KATSASTUSTOIMINTA KORJAAMOLLA	34
4.1 Nykytilanne	34
4.2 Ulkopuolisen katsastusyrityksen toiminta korjaamon tiloissa	35

5	OMAN KATSASTUSTOIMINNAN VAATIMUKSET KORJAAMOLLA	
	37
5.1	Tilat	37
5.2	Laitteet	39
5.3	Henkilöstö	40
5.4	Laadunhallinta.....	41
6	KATSASTUSTOIMINNAN KANNATTAVUUS	43
6.1	Toiminnan aloittamisen kustannukset	43
6.2	Toiminnan kustannukset	44
6.3	Tuotot.....	45
6.4	Kannattavuus	46
7	YHTEENVETO.....	49
	LÄHTEET	51

Kuva- ja taulukkoluetelo

Kuva 1. Katsastukseen käytettävä tila.....	38
Taulukko 1. Ulkopuolisen katsastusyrittäjän toimintaa varten tehtyjen hankintojen verottomat kustannukset (Kiiala 2015).....	36
Taulukko 2. Toiminnan aloittamisen kustannukset.....	44
Taulukko 3. Toiminnan vuosikustannukset.	45
Taulukko 4. Raskaan kaluston katsastushinnat (A-katsastus Nurmo 2015).	46
Taulukko 5. Katsastustoiminnan vuositulot.	46
Taulukko 6. Katsastustoiminnan vuosikustannukset ja vuosituotot.....	47
Taulukko 7. Katsastustoiminnan vuositulo.	47
Taulukko 8. Katsastustoiminnan vuositulo, jos katsastaja tekee puolet työajasta muuta tuottavaa työtä.	48

Käytetyt termit ja lyhenteet

Katsastustoimintalaki	Tässä työssä katsastustoimintalaista puhuttaessa tarkoitetaan lakia 957/2013, joka on nimeltään laki ajoneuvojen katsastustoiminnasta.
Kevyt kalusto	Kevyellä kalustolla tarkoitetaan tässä työssä N1-, L-, O1- ja O2-luokkien ajoneuvoja sekä kokonaismassaltaan alle 3,5-tonnisia M1-luokan ajoneuvoja.
Raskas kalusto	Raskaalla kalustolla tarkoitetaan tässä työssä N2-, N3-, M2-, M3-, O3-, O4-, T- ja C-luokan ajoneuvoja sekä kokonaismassaltaan yli 3,5-tonnisia M1-luokan ajoneuvoja.
Tarkastuspaikka	Paikka, joka saa ilman erillistä katsastuslupaa suorittaa tiettyjä katsastuksen osia.
Trafi	Liikenteen turvallisuusvirasto, jonka tehtävänä on edistää ja kehittää liikennejärjestelmän turvallisuutta. Antaa toimialaa koskevia lupia ja hyväksyntöjä sekä ohjeita ja määräyksiä. (Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi.)
VAK	Vaarallisten aineiden kuljetus.

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää Scania Suomi Oy:n Seinäjoen korjaamon edellytyksiä aloittaa raskaan kaluston katsastustoiminta korjaamalla yrityksen omissa nimissä. Työn alkupuolella olevassa teoriaosuudessa esitellään yleisesti uudistunut katsastustoimintalaki sekä sen keskeisimmät muutokset verrattuna vanhaan lakiin. Tämän jälkeen käydään läpi katsastusluvan hakemista ja sen saamiseksi asetettuja vaatimuksia niin raskaalle kuin kevyellekin kalustolle. Työn keskiosassa esitellään korjaamalla tähän asti käytössä olleet toimintatavat katsastuksien ja niihin liittyvien tarkastuksien suhteen sekä esitellään kevään 2015 aikana alkava toiminta, jossa ulkopuolinen katsastusyritys suorittaa katsastuksia korjaamon tiloissa. Teoriaosuuden pohjalta mietitään mitä korjaamon oman katsastustoiminnan aloittaminen vaatisi. Työn loppupuolella mietitään, minkälaisia kuluja katsastustoiminnasta seuraisi ja minkälaisia tuottoja sillä olisi mahdollista saada. Kuluja ja tuottoja vertaamalla pohditaan oman katsastustoiminnan kannattavuutta.

1.1 Työn tausta

Uusi laki ajoneuvojen katsastustoiminnasta (957/2013) tuli voimaan 1. heinäkuuta 2014. Uusi katsastustoimintalaki mahdollistaa lainmukaisin ehdoin ajoneuvojen määräaikais- ja valvontakatsastusluvan saamisen korjaamoille ja korjaamotoiminnan aloittamisen katsastusaseman yhteydessä. Lisäksi laissa eriytetään kevyen ja raskaan kaluston luvat siten, että katsastustoimintaa harjoittavan yrityksen ei ole enää pakko suorittaa katsastuksia näiden molempien ryhmien ajoneuvoille.

Uuden lain tavoitteena on lisätä katsastusalan kilpailua sekä katsastustoimipaikkojen määrää ja tätä kautta hillitä katsastushintojen nousua (Katsastuslain uudistus). Kevyen ja raskaan kaluston lupien erottaminen toisistaan saattaa kuitenkin johtaa raskaan kaluston katsastustoimipaikkojen vähenemiseen. Raskaan kaluston katsastamiseen vaadittavat tilat ja laitteet ovat kalliita verrattuna kevyen kaluston vastaaviin, raskaan kaluston määrä on vähäisempi ja raskaan kaluston katsastajalta vaadittava koulutustaso on korkeampi. Tämän vuoksi raskaan kaluston katsastus-

toiminta on monille katsastustoimipaikoille kannattamatonta ja siitä saatetaan joillakin katsastustoimipaikoilla luopua. Raskaan kaluston toimipaikkojen väheneminen saattaa nostaa raskaan kaluston katsastusten hintoja ainakin alkuvaiheessa.

Työn toimeksiantajana toimiva Scania Suomi Oy:n Seinäjoen korjaamo on toiminut tähän asti ainoastaan Trafín hyväksymänä tiettyjen katsastukseen liittyvien osien tarkastuspaikkana. Lisäksi asiakkaiden pyytäessä korjaamolta on viety heidän autojaan katsastettavaksi läheisille katsastusasemille. Kaikkien palveluiden saaminen saman katon alta on kuitenkin kilpailuvaltti erityisesti juuri raskaan kaluston alalla, koska autot pitäisi usein saada mahdollisimman nopeasti takaisin ajoon. Tämän vuoksi kevään 2015 aikana Seinäjoen Scanian tiloissa aloitetaan katsastukset siten, että ulkopuolisen katsastusyrittäjän katsastusmies käy pyydettäessä katsastamassa raskaan kaluston ajoneuvoja paikan päällä. Tätä toimintaa varten korjaamon laitteisiin ja tiloihin tehtiin jo joitakin muutoksia. Koska uusi laki mahdollistaa katsastuksen myös korjaamon omissa nimissä, on järkevää miettiä myös tätä mahdollisuutta toimeksiantajan korjaamolla.

1.2 Työn tavoite

Työn tavoitteena on selvittää mahdollisuutta aloittaa raskaan kaluston katsastustoiminta Scania Suomi Oy:n Seinäjoen korjaamolla. Ensisijaisena tavoitteena on selvittää, miten katsastusluvan hakeminen käytännössä tapahtuu sekä mitä katsastusluvan saamiseksi korjaamon laitteilta, tiloilta, henkilöstöltä ja muista asioista vaaditaan. Lisäksi tavoitteena on miettiä, mitä kuluja katsastustoiminnan aloittaminen ja ylläpitäminen yrityksessä aiheuttaisi. Tämänhetkisten raskaan kaluston katsastushintojen ja arvioidun katsastuspalvelun asiakasmäärän perusteella arvioidaan katsastustoiminnasta saatavia tuottoja. Kuluja ja tuottoja vertaamalla laskeaan, olisiko katsastustoiminta korjaamolla taloudellisesti kannattavaa.

Katsastusluvan vaatimusten selvittämiseksi työssä paneudutaan uuteen katsastustoimintalakiin sekä sitä tarkentaviin asetuksiin, määräyksiin ja ohjeisiin. Työn teoriaosuuden tavoitteena on ymmärtää lain ja asetusten määräykset ja pyrkiä tiivistämään ne yhdeksi helposti ymmärrettäväksi kokonaisuudeksi.

1.3 Yritysesittely

Scania Suomi Oy on Scania-konsernin tytäryhtiö, jonka palveluksessa työskentelee 555 työntekijää Scania kuorma-autojen maahantuontiin, myyntiin ja jälkimarkkinointipalveluihin liittyvissä töissä Suomessa. Suomessa on yhteensä 25 Scanian myynti- ja huoltopistettä, joista 19 on Scania Suomi Oy:n omistamia. Vuonna 2012 yhtiön nimi muuttui Oy Scan-Auto Ab:sta Scania Suomi Oy:ksi. (Scania Suomessa.)

Seinäjoen Scania-korjaamolla työskentelee yhteensä noin 25 työntekijää. Korjaamon palveluihin kuuluu uusien ja käytettyjen kuorma-autojen, huoltosopimusten ja varaosien myynti. Korjaamolla huolletaan, korjataan ja varustellaan kuorma-autojen lisäksi myös linja-autoja ja perävaunuja. Lisäksi palveluihin kuuluvat katsastukseen liittyvät tarkastukset sekä Scania assistance 24h-päivystys. Seinäjoen korjaamon nykyiset toimitilat otettiin käyttöön vuonna 2000.

2 LAKI AJONEUVOJEN KATSASTUSTOIMINNASTA

Laki ajoneuvojen katsastustoiminnasta (957/2013) tuli voimaan 1.7.2014. Lain tavoitteena on helpottaa katsastusluvnan saamista ja tätä kautta lisätä katsastuspalvelujen tarjontaa sekä lisätä kilpailua alalla (Katsastuslain uudistus). Lisääntyvän kilpailun tarkoituksena on hillitä katsastushintojen nousua. Tässä luvussa kerrotaan uuden lain tärkeimmistä kohdista ja muutoksista verrattuna vanhaan lakiin sekä pohditaan lakimuutoksen tavoitteiden toteutumista käytännössä. Katsastusluvnan hakemisesta sekä lain mukaisista vaatimuksista katsastusluvnan saamiseksi kerrotaan tarkemmin luvussa 3.

2.1 Lupalajit

Uudessa laissa katsastuslupa jaetaan lupalajeihin, ja lupa myönnetään yhteen tai useampaan seuraavista lupalajeista:

- 1) kevyiden ajoneuvojen määräaikais- ja valvontakatsastuksiin;
- 2) raskaiden ajoneuvojen määräaikais- ja valvontakatsastuksiin;
- 3) kevyiden ajoneuvojen määräaikais-, valvonta-, rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksiin;
- 4) raskaiden ajoneuvojen määräaikais-, valvonta-, rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksiin. (L 957/2013, 2. luku, 6 §.)

Kevyiden ajoneuvojen luokkaan kuuluvat N1-, L-, O1- ja O2-luokkien ajoneuvot sekä kokonaismassaltaan enintään 3,5 tonnia olevat M1-luokan ajoneuvot. Raskaisiin ajoneuvoihin puolestaan luetaan kokonaismassaltaan yli 3,5 tonnia olevat M1-luokan ajoneuvot sekä N2-, N3-, M2-, M3-, O3-, O4-, T- ja C-luokan ajoneuvot. (L 957/2013, 1. luku, 3 §.)

Vanhaan lakiin verrattuna uusi laki mahdollistaa siis sen, että saman katsastustoimipaikan ei välttämättä tarvitse katsastaa sekä kevyitä että raskaita ajoneuvoja. Tähän saakka raskaiden ajoneuvojen katsastus on ollut monelle katsastusasemal-

le kannattamatonta toimintaa raskaiden ajoneuvojen pienemmän määrän, niiden katsastuksen vaatiman pidemmän ajan ja korkeampien laite- ja tilakustannusten vuoksi. Uuden lain myötä monien nykyisten katsastusasemien uskotaan luopuvan raskaiden ajoneuvojen katsastustoiminnasta ja tätä kautta näiden katsastusten hintojen uskotaan nousevan. Muutoksen vaikutusta käytännössä on vaikea vielä nähdä, sillä vanhat katsastusluvut ovat voimassa vielä luvassa määrätyn ajan ja tämän vuoksi monet asemat eivät tee muutoksia ainakaan vielä nykyisten lupiensä voimassaoloaikana. Raskaiden ja kevyiden ajoneuvojen katsastuslupien eriyttäminen alentaa myös alalle tulon kustannuksia ja saattaa näin lisätä ainakin kevyiden ajoneuvojen katsastustoimipaikkojen määrää.

2.2 Riippumattomuus

Toinen uuden lain merkittävistä uudistuksista on tiukoista riippumattomuusvaatimuksista luopuminen määräaika- ja valvontakatsastuksissa. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että myös autoalan korjaamotoimintaa harjoittavien yritysten on mahdollista saada katsastuslupa määräaika- ja valvontakatsastuksiin ja katsastusasemien puolestaan on mahdollista aloittaa myös korjaamotoiminta. Tämän uudistuksen tarkoituksena on lisätä kilpailua alalla ja tämän myötä jopa laskea kevyiden ajoneuvojen katsastushintoja. Ainakaan toistaiseksi kovin moni korjaamo ei ole kuitenkaan vielä hakenut katsastuslupaa. Rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastusten riippumattomuusvaatimukset säilyvät vanhan lain kaltaisina.

2.3 Koulutusvaatimukset

Myös katsastajakoulutukseen pääsemiseksi vaadittavat koulutusvaatimukset lievenivät uuden lain myötä. Ennen katsastajaksi pääseminen vaati auto- tai konepuolen insinööritutkintoa tai teknikon tutkintoa. Uuden lain (L 957/2013) 18. pykälässä määrätään kuitenkin, että määräaika- ja valvontakatsastuksiin peruskoulutusvaatimuksen täyttämiseksi riittää katsastustoimintaan soveltuva, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettu ammattitutkinto. Trafín ylitarkastaja Kimmo Karjalaisen (2015) mukaan soveltuvia ammattitutkintoja ovat henkilöau-

tomekaanikon ammattitutkinto, raskaskalustomekaanikon ammattitutkinto sekä autokorimekaanikon ammattitutkinto. Lisäksi lain mukaan ammatillisesta aikuis-koulutuksesta annetussa laissa tarkoitettu katsastustoimintaan soveltuva erikois-ammattitutkinto riittää peruskoulutukseksi myös muihin katsastuksiin. Soveltuvia erikoisammattitutkintoja ovat automekaanikon erikoisammattitutkinto, autoalan työnjohdon erikoisammattitutkinto sekä autokorimestarin erikoisammattitutkinto (Karjalainen 2015).

Uudessa laissa halutaan myös helpottaa vastavalmistuvien insinöörien alalle tuloa ja opiskelujen aikaista työntekoa peruskoulutusvaatimuksesta annetulla poikkeuk-sella. Sen mukaan henkilö täyttää peruskoulutusvaatimuksen, jos hän on suoritta-nut 30 opintopistettä ammattikorkeakoulun ajoneuvotekniikan perus- ja ammat-tiopintoja tai muita soveltuvia konetekniikan perus- ja ammattiopintoja (L 957/2013, 3. luku, 20 §). Näin ollen autopuolen insinööriopiskelija voi suorittaa katsastajakou-lutuksen jo ennen valmistumistaan. Poikkeus on voimassa 2 vuotta määräaikais-katsastuskoulutuksen loppukokeen suorittamisesta (L 957/2013, 3. luku, 20 §).

2.4 Tarkastuspaikka

Tiettyjä katsastuksen osia saa suorittaa myös tarkastuspaikaksi kutsutut paikat, joilla ei ole katsastuslupaa (L 957/2013, 2. luku, 5 §). Tarkastuspaikka voi ilman katsastuslupaa suorittaa:

- a) pakokaasupäästöjen tarkastuksen

- b) ajoneuvon ja ajoneuvoyhdistelmän paineilmajarrujen tai sähköoh-jattujen jarrujen suorituskyvyn ja jarrutehon tarkastuksen sekä siihen kuuluvan jarrujen yhteensovittamisen tarkastuksen

- c) vetokytkinlaitteen tarkastuksen

- d) nopeudenrajoittimen toiminnan tarkastuksen. (A 196/2014, 17 §.)

Tarkastuspaikalla tulee olla tarkastuksiin soveltuvat tilat, riittävä laitteisto, ja pätevä henkilöstö (L 957/2013, 2. luku, 5 §). Lisäksi tarkastuspaikan tulee tehdä Trafille

ilmoitus ennen toiminnan aloittamista pakokaasupäästöjen, nopeudenrajoittimien sekä vetokytkinlaitteiden tarkastuksista (A 196/2014, 17 §). Asetuksen mukaan jarrujen mittauksia ja sovituksia varten tarkastuspaikalla tulee olla asetuksen 1247/2002 3 §:n mukainen jarrutöiden A-lupa. Asetuksessa säädetään, että tarkastuspaikan tekemistä tarkastuksista on annettava todistus, josta ilmenee tarkastuksen tulos, ajoneuvon yksilöintitiedot, tarkastuspaikka, tarkastuspäivä sekä tarkastajan allekirjoitus ja nimenselvennys. Trafi valvoo tarkastuspaikkojen toimintaa ja voi antaa niiden toiminnasta huomautuksen, kirjallisen varoituksen tai päättää, ettei tarkastuspaikan tarkastuksia hyväksytä, jos puutteet ja laiminlyönnit jatkuvat kirjallisesta varoituksesta huolimatta (L 957/2013, 2. luku, 5 §).

2.5 Lakimuutoksen tavoitteiden toteutuminen

Lakimuutoksen valmisteluvaiheessa katsastustoiminnan aloittamisen mahdollistuminen myös korjaamoille herätti paljon kiinnostusta. Vaatimukset katsastustoiminnan aloittamiselle ovat kuitenkin osoittautuneet korjaamojen ennakkokäsitystä kovemiksi ja siksi ryntäystä katsastustoimintaan ei ole nähty. Trafín erityisasiantuntija Markku Kärkkäisen (2015) mukaan 26. helmikuuta mennessä katsastustoimiluvan on saanut kuusi korjaamo, jonka lisäksi vireillä on neljä hakemusta. Marraskuussa 2014 Veho Group Oy:n Espoon toimipiste aloitti ensimmäisenä korjaamona raskaan kaluston katsastukset (Riikonen 2014b, 55). Vastaavasti kuitenkin helmikuun 26. päivään mennessä 25 katsastusasemaa on supistanut toimintaansa luopumalla raskaan kaluston katsastustoiminnasta (Kärkkäinen 2015).

Yhteensä kevyiden ajoneuvojen katsastustoimipaikkojen määrä on lisääntynyt lakimuutoksen jälkeen 19 toimipaikalla, mikä tarkoittaa 4 prosentin kasvua toimipaikkojen määrässä. Raskaan kaluston katsastuksia suorittavien toimipaikkojen määrä on puolestaan laskenut 21 toimipaikalla eli yhteensä 5 prosentilla. Tämä tarkoittaa sitä, että katsastustoiminnan aloittaneiden korjaamojen ja raskaan kaluston katsastukset lopettaneiden katsastusasemien lisäksi uudistus on tuonut alalle joitakin kokonaan uusia yrittäjiä. (Katsastuslain uudistus muokkasi...)

Trafín mukaan katsastusten hinnat ovat laskeneet lievästi lakiuudistuksen jälkeen, mutta alueelliset erot hintakehityksen suhteen ovat melko suuria (Katsastuslain

uudistus muokkasi...). Trafin uutisessa arvellaan, että korjaamojen ja katsastus-
asemien ennestään tiivis yhteistyö on aiheuttanut sen, että korjaamot pohtivat vie-
lä oman katsastustoiminnan kannattavuutta. Lakiuudistus on tuonut katsastuspal-
velut joissakin paikoissa myös lähemmäs kuluttajaa, sillä katsastustoimintaa on
aloitettu tarjoamaan myös joillakin sellaisilla paikkakunnilla, joissa katsastusta ei
ole ennestään ollut. Esimerkkinä tästä on ensimmäinen katsastusluvan saanut
korjaamo Huoltokeskus Ysiauto Ay, joka toimii Urjalassa, paikkakunnalla jossa
katsastuspalveluja ei ennestään ollut saatavilla (Riikonen 2014, 24–26). Ysiauton
yrittäjä toteaaakin artikkelissa, että katsastustoiminnan aloittaminen ei olisi ollut jär-
keväää, jos paikkakunnalla olisi ennestään ollut katsastustoimipiste. Vaikka lakiuu-
distuksen vaikutukset nähdään varmasti paremmin vasta pidemmällä aikavälillä,
voidaan nyt jo todeta, että vaikutukset ovat olleet ennakoidun kaltaisia ja lakiuudis-
tuksen tavoitteet ovat jossain määrin jo toteutuneet. Uudistuksen huonona puolena
voidaan pitää raskaan kaluston katsastustoimipaikkojen määrän vähenemistä, jo-
ka saattaa jatkossa nostaa raskaan kaluston katsastusten hintoja. Tämäkin muu-
tos oli kuitenkin ennakoidun kaltainen.

3 KATSASTUSLUVAN VAATIMUKSET

Katsastustoimintaa saa tarkastuspaikkojen suorittamia katsastuksen osia lukuun ottamatta suorittaa vain se, jolle on myönnetty katsastuslupa (L 957/2013, 2. luku, 4 §). Katsastusluvan hakemisesta ja luvan saamisen vaatimuksista säädetään katsastustoimintalaissa 957/2013 sekä sitä täydentävissä asetuksissa, Trafin ohjeissa ja määräyksissä. Tässä luvussa käsitellään tarkemmin katsastusluvan hakemista ja vaatimuksia. Lyhyesti katsastusluvan saamisen edellytykset listataan laissa seuraavasti:

Määräaikais- ja valvontakatsastuksiin oikeuttavan katsastusluvan myöntämisen edellytyksenä on, että:

- 1) hakijalla on oikeus harjoittaa elinkeinoa Suomessa;
- 2) hakija ei ole konkurssissa ja jos hakija on luonnollinen henkilö, hän on täysi-ikäinen eikä hänen toimintakelpoisuuttaan ole rajoitettu;
- 3) hakija on luotettava;
- 4) hakijan toiminta on järjestetty siten, ettei hakijan harjoittama muu ajoneuvoihin liittyvä toiminta kuin katsastustoiminta vaikuta katsastuksen lopputulokseen;
- 5) hakija pystyy varmistamaan toiminnan riittävän korkean laadun ja hakijalla on laadunhallintajärjestelmien vaatimuksia koskevan standardin SFS-EN ISO 9001:2008 tai tätä uudemman kyseisen standardin mukaan akkreditoidun sertifiointielimen sertifioima hakijan katsastustoimipaikat kattava riittävän laaja laadunhallintajärjestelmä; laadunhallintajärjestelmässä on otettava huomioon katsastustoiminnalle säädetyt ja määrätyt vaatimukset;
- 6) hakijalla on palveluksessaan täysi-ikäinen, luotettava ja ammattitaitoinen katsastustoiminnasta vastaava henkilö, joka ei ole konkurssissa ja jonka toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu;
- 7) hakijan palveluksessa olevat katsastajat ovat luotettavia ja ammattitaitoisia ja heillä on katsastusoikeuksiinsa kuuluvien ajoneuvojen ajo-oikeus;

- 8) hakijalla on riittävät toimitilat, joissa katsastukset suoritetaan;
- 9) hakijalla on katsastuslaitteet ja varusteet, joilla katsastukset voidaan suorittaa asianmukaisesti sen mukaan kuin 12 §:n 2 momentissa säädetään;
- 10) hakijalla on asianmukaiset yhteydet ajoneuvoliikennerekisteriin;
- 11) hakija pystyy huolehtimaan asianmukaisesta tietosuojasta;
- 12) hakijalla on vastuuvakuutus, jonka vakuutusmäärän arvioidaan katsastustoiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen riittävän katsastustoiminnasta ajoneuvoille mahdollisesti aiheutuvien vahinkojen korvaamiseen ja joka muilta ehdoiltaan vastaa alalla tavanomaista vakuutuskäytäntöä.

Rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksiin oikeuttavan katsastusluvan myöntämisen edellytyksenä on, mitä 1 momentin 1—3 ja 5—12 kohdassa säädetään. Lisäksi edellytetään, että luvan hakija on riippumaton. (L 957/2013, 2. luku, 7 §.)

3.1 Katsastusluvan hakeminen

Katsastuslupaa haetaan kirjallisesti Trafilta ja lupahakemuksen sisältö määritellään katsastustoimintalain 13 §:ssä seuraavasti:

Katsastuslupaa haetaan kirjallisesti Liikenteen turvallisuusvirastolta. Hakemukseen on liitettävä:

- 1) yhtiömuodossa toimivalta hakijalta kaupparekisteriote tai muu vastaava selvitys sekä selvitys omistussuhteista;
- 2) tieto siitä, millaista 6 §:ssä tarkoitettua lupaa haetaan;
- 3) tieto paikasta, jossa toimintaa ryhdytään harjoittamaan;
- 4) selvitys siitä, miten hakija varmistaa toimintansa riittävän korkean laadun, ja selvitys laadunhallintajärjestelmän sertifioinnista 7 §:n 1 momentin 5 kohdassa mainitun standardin mukaisesti;

- 5) tieto katsastustoiminnasta vastaavasta henkilöstä;
- 6) selvitys siitä, miten hakijan on tarkoitus toteuttaa yhteydet ajoneuvoliikennerekisteriin ja miten hakija huolehtii asianmukaisesta tietosuojasta;
- 7) selvitys siitä, miten toimitilat, laitteet sekä katsastustoiminnasta vastaava henkilö, katsastajat ja 9 §:ssä tarkoitetut henkilöt täyttävät hakemuksen mukaisen toiminnan vaatimukset;
- 8) selvitys vastuuvakuutuksesta;
- 9) arvio katsastustoiminnan aloittamisajankohdasta.

Määräaikais- ja valvontakatsastuksia suorittamaan oikeuttavan katsastusluvan hakijan, joka harjoittaa ajoneuvojen taikka niiden osien tai varusteiden valmistusta, maahantuontia, kauppaa, suunnittelua, markkinointia, korjausta tai huoltoa, vakuutustoimintaan liittyvää ajoneuvojen vahinkotarkastustoimintaa taikka luvanvaraista liikennettä on osoitettava, miten hakija järjestää toimintansa siten, ettei hänen harjoittamansa muu toiminta vaikuta katsastuksen lopputulokseen. Rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksiin oikeuttavan katsastusluvan hakijan on esitettävä selvitys siitä, että hakija täyttää 11 §:ssä säädetty riippumattomuusvaatimukset.

Jos katsastusluvan hakijalla on voimassaoleva katsastuslupa, hakemukseen ei tarvitse liittää niitä 1 momentissa tarkoitettuja selvityksiä, jotka on toimitettu lupaviranomaiselle edellisen hakemuksen yhteydessä tai valvontaa varten edellyttäen, että asiakirjoissa olevat tiedot pitävät edelleen paikkansa. (L 957/2013, 2. luku, 13 §.)

Lupa myönnetään sen jälkeen, kun Trafi on käynyt tarkastamassa katsastustoimipaikalla, että toimitilat, laitteet ovat vaatimusten mukaiset ja muut katsastusluvan myöntämisen edellytykset täytyvät (L 957/2013, 2. luku, 14 §). Katsastustoiminta tulee aloittaa kuuden kuukauden kuluessa luvan saamisesta, ellei Trafi pidennä määräaika erityisestä syystä (L 957/2013, 4. luku, 22 §). Trafi valvoo katsastustoimintaa ja tarkistaa vähintään viiden vuoden välein, että katsastusluvan myöntämisen edellytykset täytyvät edelleen katsastustoimipaikalla (L 957/2013, 6. luku, 37 §).

3.2 Laitevaatimukset

Katsastustoimintalain (L 957/2013) 12 §:n mukaan katsastustoimipaikalla on oltava katsastuksia varten laitteet ja varusteet, jotka soveltuvat katsastettavien ajoneuvojen tarkastuksiin. Trafín antamassa määräyksessä määritellään vaaditut laitteet ja niiltä vaaditut ominaisuudet erikseen kevyen ja raskaan kaluston toimipaikoille.

3.2.1 Kevyt kalusto

Kevyiden ajoneuvojen katsastustoimipaikalla vähintään vaadittavat laitteet listataan Trafín määräyksen (TRAFI/597/03.04.03.00/2013) kohdassa 3.1.1 seuraavasti:

Kevyiden ajoneuvojen katsastuksia suorittavalla toimipaikalla on oltava vähintään seuraavat laitteet:

- jarrudynamometri
- hidastuvuusmittari
- keventimellä ja vällystentarkistuslaitteella varustettu ajoneuvonostin tai tarkastuskuilu
- pakokaasupäästöjen mittauslaitteet
- ajovalojen suuntaukseen ja valotehon mittaukseen soveltuva jalustalla varustettu tarkastuslaite
- akseli- tai telimassan mittaukseen soveltuva vaaka
- äänenpainetason mittari
- henkilö- ja pakettiautojen heilahtelunvaimentimien testauslaite

- tarvittavat ajoneuvokohtaiset tarkastusvälineet

- ruostehakku (T- tai 7-mallinen, kahvan pituus väh. 150 mm, materiaali esim. 10 mm pyöröteräs)

- rengasrauta (pituus noin 0,7 m)

- varrella varustettu peili (esim. kierrejousien tarkastamista varten)

- työntöjarrullisten perävaunujen jarrujen tarkastamisessa käytettävä rauta

- varmennosmeisti (oltava yksikärkkinen)

- ajoneuvon lasien valonläpäisykyvyn mittari tai vertailulasi (valonläpäisykyky 65–75 %, vertailulasin nimellisarvo on oltava selvillä)

- sopivat välineet akseliston välysten tarkastamiseen:
 - o Saab 900 -mallin etuakseliston tarkastukseen käytettävät palat

 - o VW Transporter ylätukivarren kevennysraudat

 - o VW Kuplan etuakselin nivelien tarkastusrauta

 - o Peugeotin taka-akselin tarkastamiseen tarkoitettu apupala (h=135 mm)

 - o Fiatin taka-akselin tarkastamiseen tarkoitettu apupala (h=185 mm)

- jarrulevyjen paksuuden mittaukseen soveltuva laite, sovelluttava jarrulevyjen mittaamiseen niiden ollessa ajoneuvossa paikallaan

- metrimitta, 10 m

- renkaan urasyvyyden mittauslaite

- käsivalaisimet

- poljinvoimamittari
- rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksia varten digikamera (tarkkuus vähintään 2 megapikseliä ja oltava varustettu salamavalolla) (TRAFI/597/03.04.03.00/2013, kohta 3.1.1.)

Määräyksessä määritetään myös erikseen joitakin laitteita koskevat vaatimukset niiden ominaisuuksista.

Jarrudynamometri. Jarrudynamometrin tulee soveltua katsastettavien ajoneuvojen tarkastukseen ja sillä on saavutettava direktiivissä 2010/48/EU eri ajoneuvoiluokille määritetyt jarrusuhteet. Dynamometriin ei saa myöskään tehdä muutoksia joihin ei ole laitteen valmistajan hyväksyntää. (TRAFI/597/03.04.03.00/2013, kohta 3.1.2.1.)

Hidastuvuusmittari. Hidastuvuusmittarin tuloksista on pystyttävä tekemään sähköinen tallenne tai tuloste. Mittari täytyy pystyä kiinnittämään autoon luotettavasti. Mittarilla on kyettävä tekemään mittaus vähintään 30 km/h nopeudesta ja sen on kyettävä mittaustaajuuteen joka on vähintään 10 kertaa sekunnissa. (TRAFI/597/03.04.03.00/2013, kohta 3.1.2.2.)

Keventimellä ja välystentarkastuslaitteella varustettu ajoneuvonostin tai tarkastuskuilu. Nostimen nostokyvyn tulee olla vähintään 3000 kg. Nostimen nostokorkeuden ja tarkastuskuilua käytettäessä kuilun syvyyden tulee olla vähintään 1,3 metriä. Lisäksi kuilun pituuden on oltava vähintään 5 metriä. Keventimellä on pystyttävä keventämään tarkastettavat akselistot. Keventimen maksimileveys tulee olla vähintään 1,5 metriä ja toimipaikalla on oltava vähintään yksi kevennin, jonka nostokyky on vähintään 1500 kg. Keventimen jatkopalojen tulee olla valmistajan hyväksymät. Välystentarkastuslaitteen täytyy soveltua katsastettavien ajoneuvojen tarkastukseen lukuun ottamatta perävaunuja. Laitteessa on oltava konekäyttöinen levy, jota voidaan liikuttaa pituus- ja sivuttaissuunnassa tai pituussuuntaisen liikkeen sijasta kiertävällä liikkeellä. (TRAFI/597/03.04.03.00/2013, kohta 3.1.2.3.)

Pakokaasupäästöjen mittauslaitteet. Trafimääräyksen (TRAFI/597/03.04.03.00/2013) kohdan 3.1.2.4 mukaan kaikilla pakokaasupäästöjen mittauslaitteilla on pystyttävä tekemään tuloste tarkastuksesta. Kevyiden ajoneuvo-

vojen katsastustoimipaikalla vaadittavat pakokaasupäästöjen mittauslaitteet listataan määräyksessä seuraavasti:

- nelikaasuanalysointilaitteet (mittauslaitelain 707/2011 ja asetuksen 211/2012 mittaustekniset suorituskykyvaatimukset täyttävä)
- OBD-tarkastuslaite sekä bensiini- että dieselkäyttöisille ajoneuvoille
- puristussytytteisellä moottorilla varustettujen ajoneuvojen päästöjen mittaamiseen soveltuva pakokaasujen läpinäkyvyyden mittaamiseen perustuva savutusmittari
- pyörimisnopeuden mittauslaite ottomoottorille (TRAFI/597/03.04.03.00/2013, kohta 3.1.2.4.)

Akseli- tai telimassan mittaukseen soveltuva vaaka. Vaa'alla täytyy kyetä punnitsemaan vähintään yksi akseli kerrallaan tai vaihtoehtoisesti se voi muodostua myös kahdesta pyöräkohtaisesta vaa'asta, joissa voi olla omat pyöräkohtaiset näytöt. Mikäli vaaka on toimipaikalta erillään, etäisyys vaa'an ja toimipaikan välillä saa olla enintään 2 kilometriä. Jos etäisyys katsastustilojen välillä on enemmän, tulee tiloissa olla omat vaa'at. Rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksissa käytettävien vaakojen on lisäksi täytettävä tiukemmat vaatimukset. (TRAFI/597/03.04.03.00/2013, kohta 3.1.2.5.)

Rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksiin käytettävän vaa'an tulee täyttää seuraavat vaatimukset:

- Vaa'an tulee olla mittauslaitelain 707/2011 ja asetuksen 400/2012 mukainen Suurin sallittu virhe kalibroinnissa saa olla enintään sellainen, joka on sallittu valtioneuvoston asetuksen 400/2012 taulukon 3 mukaisen luokan III vaa'alle, jonka askelmäärä on vähintään 300. Vaa'an kalibroinnin tulos mittausepävarmuuksineen tulee täyttää kyseinen vaatimus.
- Vaa'an mittauskyky on oltava vähintään 4000 kg / akseli.
- Punnitus on voitava suorittaa siten että ajoneuvon kaikki pyörät ovat samassa tasossa. (TRAFI/597/03.04.03.00/2013, kohta 3.1.2.5.)

Äänenpainetason mittari. Äänenpainetason mittarilta vaaditaan standardin ISO/IEC 61672 luokan 2 tai vastaavia ominaisuuksia. (TRAFI/597/03.04.03.00/2013, kohta 3.1.2.6.)

Heilahtelunvaimentimien testauslaite. Henkilö- ja pakettiautojen heilahtelunvaimentimien testauslaitteen tulee olla koneellisesti toimiva ravistava laite, jolla on pystyttävä testaamaan kokonaismassaltaan enintään 2500 kilon ajoneuvot. Laitteen tulee aiheuttaa pyörään pystysuuntainen edestakainen taajuudeltaan muuttuva liike. Mittausperiaatteen tulee olla EUSAMA, amplitudi tai Theta ja katsastustoimipaikalla on oltava laitteen valmistajan antamat yleiset tai mallikohtaiset ohjeet mittaus tulosten tulkintaa varten. (TRAFI/597/03.04.03.00/2013, kohta 3.1.2.7.)

Valojen suuntauslaite. Valojen suuntauslaitteen tulee olla jalalla varustettu. Lisäksi laitteessa on oltava kohdistuslaite ja valotehomittari. (TRAFI/597/03.04.03.00/2013, kohta 3.1.2.8.)

3.2.2 Raskas kalusto

Lista raskaiden ajoneuvojen katsastustoimipaikalla vähintään vaadittavista laitteista on Trafian antaman määräyksen (TRAFI/597/03.04.03.00/2013) kohdassa 3.2.

Raskaiden ajoneuvojen katsastuksia suorittavalla toimipaikalla on oltava vähintään seuraavat laitteet:

- jarrudynamometri
- pakokaasupäästöjen mittauslaitteet
- keventimellä ja vällystentarkistuslaitteella varustettu ajoneuvonostin tai tarkastuskuilu
- ajovalojen suuntaukseen ja valotehon mittaukseen soveltuva jalustalla varustettu tarkastuslaite

- dynamometri sekä paineilmajarrujen tarkastuksessa tarpeelliset mittarit ja automaattiseen tietojen käsittelyyn perustuva mittauslaitteisto
- duomaticin tarkastuslaite
- akseli- tai telimassan mittaukseen soveltuva vaaka
- äänenpainetason mittari
- tarvittavat ajoneuvokohtaiset tarkastusvälineet
- ruostehakku (T- tai 7-mallinen, kahvan pituus väh. 150 mm, materiaali esim. 10 mm pyöröteräs)
- rengasrauta (pituus noin 0,7 m)
- varrella varustettu peili (esim. kierrejousien tarkastamista varten)
- varmennosmeisti (oltava yksikärkkinen)
- ajoneuvon lasien valonläpäisykyvyn mittari tai vertailulasi (valonläpäisykyky 65–75 %, vertailulasin nimellisarvo on oltava selvillä)
- poljinvoimamittari
- siirtoleukapihdit, joissa leukojen aukenema min 150 mm
- nopeudenrajoittimen tarkastusvälineet
- jarrulevyjen paksuuden mittaukseen soveltuva laite, sovellettava jarrulevyjen mittaamiseen niiden ollessa ajoneuvossa paikallaan
- metrimitat: 10 ja 30 m
- käsivalaisimet

- renkaan urasyvyyden mittauslaite
- perävaunun ABS-merkkivalon testauslaite
- auton/perävaunun sähköpistokkeen tarkastuslaite
- peilisapluuna peilien kuperuuden tarkastamista varten
- sapluunat vetolaitteiden tarkastamista varten
- kääntökehien tarkastustyökalu
- rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksia varten digikamera (tarkkuus vähintään 2 megapikseliä ja oltava varustettu salamavallolla). (TRAFI/597/03.04.03.00/2013, kohta 3.2.)

Dynamometri sekä paineilmajarrujen tarkastuksessa tarpeelliset mittarit ja automaattiseen tietojen käsittelyyn perustuva mittauslaitteisto. Jarrudynamometrin on täytettävä ISO 21069-1 standardin vaatimukset ja sen on toimittava raskaan kaluston jarrumittauksista annetun määräyksen TRAFI/1123/03.04.03.00/2013 mukaisesti. Dynamometrillä on saavutettava 12 kN:n jarrutusvoima ja sen on oltava varustettu akselivetolaitteella tai nostettavilla teloilla, joilla aikaan saadaan vähintään 30 kN:n voima. (TRAFI/597/03.04.03.00/2013, kohta 3.2.1.1.)

Pakokaasupäästöjen mittauslaitteet. Laitteen on sovelluttava puristussytytteisten moottorien päästöjen mittaamiseen ja mittauksen tulee perustua pakokaasujen läpinäkyvyyden mittaamiseen. Laitteella on pystyttävä tekemään tuloste tarkastuksesta. (TRAFI/597/03.04.03.00/2013, kohta 3.2.1.2.)

Keventimellä ja välystentarkistuslaitteella varustettu ajoneuvonostin tai tarkastuskuilu. Keventimellä on pystyttävä keventämään tarkastettavat akselistot ja sen nostokyvyn on oltava vähintään 10000 kg. Keventimessä käytettävät jatkopallat on oltava valmistajan hyväksymää mallia. Nostimen nostokorkeuden ja tarkastuskuilun syvyyden tulee olla vähintään 1,3 metriä. Kuilua käytettäessä kuilun pituuden on oltava vähintään 9 metriä. Välystentarkastuslaitteessa tulee olla pituus-

ja sivuttaissuunnassa liikuteltava konekäyttöinen levy. Pituus- ja sivuttaissuuntaisen liikkeen on oltava vähintään 95 millimetriä ja liikenopeuden välillä 5 cm/s-15cm/s. (TRAFI/597/03.04.03.00/2013, kohta 3.2.1.3.)

Akseli- tai telimassan mittaukseen soveltuva vaaka. Vaa'alla täytyy kyetä punnitsemaan vähintään yksi akseli kerrallaan tai vaihtoehtoisesti se voi muodostua myös kahdesta pyöräkohtaisesta vaa'asta, joissa voi olla omat pyöräkohtaiset näytöt. Mikäli vaaka on toimipaikalta erillään saa etäisyys vaa'an ja toimipaikan välillä olla enintään 2 kilometriä. Jos etäisyys katsastustilojen välillä on enemmän, tulee tiloissa olla omat vaa'at. Rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksissa käytettävien vaakojen on lisäksi täytettävä tiukemmat vaatimukset. (TRAFI/597/03.04.03.00/2013, kohta 3.2.1.4.)

Rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastukseen käytettävän vaa'an tulee täyttää seuraavat vaatimukset:

- Valtioneuvoston asetuksen 400/2012 taulukon 3 n 400/2012 mukainen
- Suurin sallittu virhe kalibroinnissa saa olla enintään sellainen, joka on sallittu valtioneuvoston asetuksen 400/2012 taulukon 3 mukaisen luokan IIII vaa'alle, jonka vakausaskel on 20 kg
- Vaa'an mittauskyvyn tulee olla vähintään 12000 kg
- Punnitus on voitava suorittaa siten että ajoneuvon kaikki pyörät ovat samassa tasossa (TRAFI/597/03.04.03.00/2013, kohta 3.2.1.4.)

Äänenpainetason mittari. Äänenpainetason mittarilta vaaditaan standardin ISO/IEC 61672 luokan 2 tai vastaavia ominaisuuksia. (TRAFI/597/03.04.03.00/2013, kohta 3.2.1.5.)

Valojen suuntauslaite. Valojen suuntauslaitteen tulee olla jalalla varustettu. Lisäksi laitteessa on oltava kohdistuslaite ja valotehomittari. (TRAFI/597/03.04.03.00/2013, kohta 3.2.1.6.)

3.2.3 Laitteiden kalibrointi

Sen lisäksi, että laitteet ovat määräysten mukaiset, tulee ne myös kalibroida säännöllisesti luotettavuuden takaamiseksi. Trafin antaman määräyksen (TRAFI/597/03.04.03.00/2013) kohdassa 3.2 määritetään laitteiden kalibrointia koskevat vaatimukset.

Ellei Euroopan Unionin lainsäädännöstä muuta johdu, katsastuksessa käytettävät laitteet on kalibroitava säännöllisesti siten, että niiden jäljitettävyys toteutuu ja kalibroinnin tuloksena saadaan mittausepävarmuus. Laitteen valmistajan ohjeissa voidaan antaa suosituksia kalibrointiväleistä. Kalibrointien aikaväli saa kuitenkin olla enintään:

1. 36 kk vaa'at
2. 12 kk pakokaasupäästöjen (pl. OBD), jarrujen ja äänentason mittalaitteille

Kalibroinnin ja virityksen saa suorittaa kalibroitaviin laitteisiin ja niiden rakenteeseen perehtynyt, riittävät mittaustekniikan tiedot omaava pätevä taho, joka pystyy toteuttamaan kalibroinnin siten, että jäljitettävyysvaatimuksen täytyvät ja antamaan sille mittausepävarmuusarvion. (TRAFI/597/03.04.03.00/2013, kohta 3.2.)

3.3 Tilavaatimukset

Katsastustoimintalain (L 957/2013) 12 §:ssä katsastuspaikalle riittäviksi toimitiloiksi määritetään tilat, joissa katsastukset voidaan suorittaa asianmukaisesti ja säästä riippumatta. Lisäksi lain mukaan toimipaikan tilojen tulee sijaita toistensa läheisyydessä.

Trafin antaman määräyksen (TRAFI/597/03.04.03.00/2013) kohdassa 2 annetaan tarkemmat määräykset koskien katsastustoimipaikan tiloja ja niiden etäisyyttä toisistaan. Määräyksen mukaan sekä kevyiden että raskaiden ajoneuvojen katsastustoimipaikoilla katsastukset pitää pystyä suorittamaan sisätiloissa. Kevyiden ajoneuvojen katsastustoimipaikan tiloissa tulee pystyä tarkistamaan vähintään 2,5 metriä leveä, 3,0 metriä korkea ja 6,0 metriä pitkä ajoneuvo. Raskaan kaluston katsastustoimipaikan tiloissa tulee puolestaan pystyä tarkastamaan vähintään 2,6

metriä leveä, 4,4 metriä korkea ja 25,25 metriä pitkä ajoneuvoyhdistelmä. Raskaan kaluston katsastushallin tulee määräyksen mukaan olla lisäksi vapaalta korkeudeltaan vähintään 4,45 metriä ja sisäpituudeltaan vähintään 18 metriä.

Samaan katsastustoimipaikkaan kuuluvien toimitilojen välinen ajomatka saa olla enintään 10 kilometriä ja tiloista toiseen ajettaessa saa kulua enintään 15 minuuttia (TRAFI/597/03.04.03.00/2013, kohta 2.3). Lisäksi määräyksen mukaan yksittäisen ajoneuvon tarkastus on pystyttävä suorittamaan yhdessä paikassa punnitusta lukuun ottamatta.

Lisäksi määräyksen (TRAFI/597/03.04.03.00/2013) kohdassa 4 määrätään, että toimitilojen ja laitteiden on oltava sellaiset, joissa ajoneuvo voidaan katsastaa kenenkään tietosuoja vaarantamatta. Määräyksen mukaan toimitilojen tulee olla järjestetty siten, että rekisterikilpien, lomakkeiden ja asiakirjojen turvallinen ja asianmukainen säilytys on mahdollista.

3.4 Henkilöstövaatimukset

Katsastustoimintalain (L 957/2013, 2. luku, 7 §) mukaisesti katsastusluvan hakijan palveluksessa tulee olla katsastustoiminnasta vastaava henkilö. Trafian erityisasiantuntija Markku Kärkkäisen (2015) mukaan katsastustoiminnasta vastaava henkilö yleensä toimii myös itse katsastajana ja voi olla myös katsastustoimipaikan ainoa katsastaja.

Katsastajien ja katsastustoiminnasta vastaavan henkilön tulee olla luotettavia. Katsastustoimintalain 15 §:ssä säädetään katsastajan ja katsastustoiminnasta vastaavan henkilön luotettavuudesta seuraavasti:

Katsastustoiminnasta vastaavan henkilön ja katsastajan on oltava luotettavia.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on tuomittu:

- 1) kymmenen viimeisen vuoden aikana vähintään kahden vuoden pituiseen vankeusrangaistukseen

2) viiden viimeisen vuoden aikana rangaistukseen vakavasta ajoneuvojen katsastusta, rekisteröintiä tai verotusta koskevien säännösten rikkomisesta taikka yli kuuden kuukauden, mutta alle kahden vuoden pituiseen vankeusrangaistukseen muusta rikoksesta, jonka katsotaan osoittavan henkilön olevan ilmeisen sopimaton harjoittamaan katsastustoimintaa

3) kolmen viimeisen vuoden aikana enintään kuuden kuukauden pituiseen vankeusrangaistukseen rikoksesta, jonka katsotaan osoittavan henkilön olevan ilmeisen sopimaton suorittamaan katsastustehtäviä

4) kolmen viimeisen vuoden aikana toistuvasti sakkorangaistuksiin muista liikenne rikoksista kuin liikenne rikkomuksista.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua henkilöä ei myöskään pidetä luotettavana:

1) rikossyytteen ja sen edellyttämien tutkimusten ajan, jos näillä voi olla vaikutusta henkilön edellytyksiin hoitaa tehtäväänsä

2) jos hänet on tuomittu tai määrätty ajokieltoon, eikä ajokielto ole päättynyt

3) enintään viiden vuoden ajan, jos hän on toiminnallaan aiheuttanut muusta kuin tässä pykälässä tarkoitettua syytä katsastusluvan peruuttamisen 43 §:n 3 momentin nojalla

4) jos viiden viimeisen vuoden aikana hänen toimintansa vuoksi on 44 §:n nojalla annettu toistuvasti katsastustoiminnan harjoittamiseen liittyviä huomautuksia tai kirjallisia varoituksia taikka häntä on 44 §:n nojalla kielletty suorittamasta katsastuksia. (L 957/2013, 3. luku, 15 §.)

3.4.1 Katsastaja

Katsastajalta edellytetään peruskoulutusta sekä jatkokoulutusta, joka koostuu määräaikaikatsastuskoulutuksesta, siihen liittyvästä harjoittelusta, erikoiskoulutuksesta ja määräajoin suoritettavasta täydennyskoulutuksesta. (L 957/2013, 3. luku, 17 §). Vaaditusta peruskoulutuksesta kerrottiin tarkemmin jo tämän työn kohdassa 2.3. Jatkokoulutuksena vaaditaan katsastustehtäviä vastaavaa määrää-

aikaiskatsastuskoulutusta sekä ammattitaidon säilyttämiseksi tarkoitettua täydennyskoulutusta (L 957/2013, 3. luku, 19 §). Raskaan kaluston jarrujen laajoihin tarkastuksiin sekä kevyen ja raskaan kaluston rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksiin vaaditaan laissa lisäksi myös erikoiskoulutusta.

Kevyiden ajoneuvojen määräaikaiskatsastuskoulutukseen pääsemiseksi vaaditaan lisäksi korjaamokokemusta ajoneuvoalalta seuraavasti:

- kuusi kuukautta ammattikorkeakoulun ajoneuvotekniikan perus- ja ammattiopintojen suorittamisen lisäksi
- kaksitoista kuukautta muiden soveltuvien ammattikorkeakoulun konetekniikan perus- ja ammattiopintojen suorittamisen lisäksi
- kolme vuotta soveltuvan ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon lisäksi. (L 957/2013, 3. luku, 19 §.)

Raskaan kaluston määräaikaiskatsastuskoulutukseen pääsemiseksi vaaditaan lisäksi kuuden kuukauden kokemus kevyen kaluston määräaikais- ja valvontakatsastuksista. Raskaan kaluston jarrujen laajan tarkastuksen erikoiskoulutukseen pääsemiseksi vaaditaan suoritettua raskaan kaluston määräaikaiskatsastuskoulutusta. Kevyen ja raskaan kaluston rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastustusten erikoiskoulutukseen pääseminen vaatii puolestaan kuuden kuukauden kokemusta vastaavien ajoneuvojen määräaikais- ja valvontakatsastuksista. (L 957/2013, 3. luku, 19 §.)

3.4.2 Katsastustoiminnasta vastaava henkilö

Katsastustoiminnasta vastaavalta henkilöltä edellytetään samoja jatkokoulutuksia kuin katsastajalta kaikkiin katsastustoimipaikan katsastusoikeuksien mukaisiin tehtäviin (L 957/2013, 3. luku, 21 §). Lisäksi katsastuksesta vastaavalta henkilöltä vaaditaan laissa riittävää käytännön kokemusta katsastustehtävistä.

Katsastuksesta vastaavalta henkilöltä vaadittavasta käytännön kokemuksesta säädetään tarkemmin asetuksessa 199/2014 seuraavasti:

Katsastustoiminnasta vastaavalla tulee olla monipuolista käytännön kokemusta katsastuksista ja niihin liittyvistä tarkastuksista.

Katsastustoimintalain 6 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisia kevyiden ajoneuvojen määräaikais- ja valvontakatsastuksia suorittavan katsastustoimipaikan katsastustoiminnasta vastaavalla tulee olla työkokemusta kevyiden ajoneuvojen määräaikais- ja valvontakatsastuksista vähintään kuuden kuukauden päätoimista työskentelyä vastaava aika.

Katsastustoimintalain 6 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisia raskaiden ajoneuvojen määräaikais- ja valvontakatsastuksia suorittavan katsastustoimipaikan katsastustoiminnasta vastaavalla tulee olla 2 momentissa tarkoitettu kokemus. Lisäksi hänellä tulee olla työkokemusta raskaiden ajoneuvojen määräaikais- ja valvontakatsastuksista sekä jarrujen perus- ja laajoista tarkastuksista vähintään yhden kuukauden päätoimista työskentelyä vastaava aika.

Katsastustoimintalain 6 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaisia kevyiden ajoneuvojen rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksia suorittavan katsastustoimipaikan katsastustoiminnasta vastaavalla tulee olla 2 momentissa tarkoitettu kokemus. Lisäksi hänellä tulee olla työkokemusta kevyiden ajoneuvojen rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksista kustakin yhteensä vähintään yhden kuukauden päätoimista työskentelyä vastaava aika.

Katsastustoimintalain 6 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaisia raskaiden ajoneuvojen rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksia suorittavan katsastustoimipaikan katsastustoiminnasta vastaavalla tulee olla 3 ja 4 momentissa tarkoitettu kokemus. Lisäksi hänellä tulee olla työkokemusta raskaiden ajoneuvojen rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksista kustakin yhteensä vähintään yhden kuukauden päätoimista työskentelyä vastaava aika. (A 199/2014, 15 §.)

3.5 Riippumattomuusvaatimukset

Koska katsastustoiminta lasketaan julkiseksi hallintotehtäväksi, on toiminnassa noudatettava hallintolain 434/2004 esteellisyyssäännöksiä (TRA-FI/14993/03.04.03.03/2014, kohta 1). Katsastustoimintalain (L 957/2013, 3. luku) 24 §:ssä säädetään kuitenkin poikkeus, jonka nojalla katsastaja saa suorittaa ajoneuville määräaikais- ja valvontakatsastuksen, vaikka hänen työnantajansa on tuonut ajoneuvon maahan, myynyt sen tai jota on tämän yrityksessä korjattu tai huollettu.

Määräaikais ja valvontakatsastuksissakin on kuitenkin erotettava katsastus ja muu ajoneuvoon kohdistuva toimenpide ajallisesti ja muuten selvästi toisistaan (L 957/2013, 3. luku, 23 §). Lisäksi lain mukaan katsastustoimipaikalla tulee olla katsastus saatavilla erikseen hinnoiteltuna erillisenä toimenpiteenä. Katsastusten ja muiden toimien erottaminen tarkoittaa käytännössä sitä, että ajoneuvon korjaaminen kesken katsastuksen on kiellettyä (TRAFI/14993/03.04.03.03/2014, kohta 3). Trafín ohjeessa määrätään myös, että katsastaja ei saa katsastaa työnantajansa omistamaa tai hallitsemaa ajoneuvoa. Ohjeen mukaan katsastaja ei myöskään saa katsastaa ajoneuvoa, jonka korjaukseen tai huoltoon hän on osallistunut edellisten 12 kuukauden sisällä tai edellisen katsastuksen jälkeen. Asian valvomiseksi korjaamon, jolla on myös katsastuslupa, on pidettävä henkilötasolle ulottuvia talenteita tehdyistä huolloista ja korjauksista ja nämä tiedot on säilytettävä neljä vuotta (A 198/2014, 6 §).

Rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksiin lupaa hakevan yrityksen tulee edelleen olla riippumaton. Riippumattomuuden perusteista säädetään katsastustoimintalain 11 §:ssä seuraavasti:

Rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksiin oikeuttavan katsastusluvan hakijaa pidetään riippumattomana, jos hakija taikka yhtiömuodossa toimivaan hakijaan määräävässä asemassa oleva ei harjoita tai ole kaupallisesti, taloudellisesti tai muuten riippuvuussuhteessa siihen, joka harjoittaa

1) ajoneuvojen tai niiden osien valmistusta, maahantuontia, kauppaa, suunnittelua, markkinointia, korjausta tai huoltoa

2) vakuutustoimintaan liittyvää ajoneuvojen vahinkotarkastustoimintaa

3) luvanvaraista liikennettä. (L 957/2013, 2. luku, 11 §.)

3.6 Laadunhallintajärjestelmä

Yhtenä katsastusluvan saamisen vaatimuksena on, että luvan hakijalla on sertifioitu laadunhallintajärjestelmä. Katsastustoimintalain mukaan katsastusluvan myöntämisen edellytyksenä on, että

hakija pystyy varmistamaan toiminnan riittävän korkean laadun ja hakijalla on laadunhallintajärjestelmien vaatimuksia koskevan standardin SFS-EN ISO 9001:2008 tai tätä uudemman kyseisen standardin mukaan akkreditoitun sertifiointielimen sertifioima hakijan katsastustoimipaikat kattava riittävän laaja laadunhallintajärjestelmä; laadunhallintajärjestelmässä on otettava huomioon katsastustoiminnalle säädetyt ja määrätyt vaatimukset. (L 957/2013, 3. luku, 7 §.)

4 KATSASTUSTOIMINTA KORJAAMOLLA

Erityisesti raskaan kaluston alalla on usein tärkeää, että ajoneuvo saadaan mahdollisimman nopeasti takaisin ajoon. Autoilla on usein rajallinen aika olla korjaamolla ja monissa ajoissa on pysyttävä säännöllisissä aikatauluissa. Seisokkiaikojen lyhentämiseksi onkin tärkeää, että kaikki auton ja perävaunun palvelut saadaan mahdollisimman kattavasti saman katon alta. Raskaan ajoneuvon katsastaminen vie kaikkine tarkastuksineen useita tunteja ja vaatii tämän vuoksi yleensä aina ajanvarauksen. Jos jarrujen tarkastukset ja muut mahdolliset tarkastukset suoritetaan etukäteen tarkastuspaikoilla, pystytään peruskatsastus suorittamaan huomattavasti nopeammin. Esimerkiksi korjauksen valmistumisajankohtaa on kuitenkin usein vaikea tarkasti ennakoida ja siksi katsastusajan varaaminen siten, että turhaa odotusaikaa ei tulisi, on vaikeaa. Sujuvamman palvelun tarjoamiseksi monet raskaan kaluston korjaamot toimivatkin usein tiettyjä katsastuksen osia suorittavana tarkastuspaikkana. Lisäksi korjaamoilla on usein yhteistyötä katsastus- asemien kanssa tai katsastustoimipaikat toimivat vuokralla korjaamon tiloissa.

4.1 Nykytilanne

Tähän saakka Seinäjoen Scania-korjaamolla ei ole ollut omaa katsastustoimintaa. Asiakkaiden autoja viedään kuitenkin katsastettavaksi läheiselle katsastusasemalle korjaamolta, mikäli asiakas katsastusta pyytää. Tekemällä yhteistyötä katsastusaseman kanssa on palvelu saatu melko sujuvaksi. Katsastukseen liittyvät tarkastukset tehdään valmiiksi korjaamolla, jolloin katsastusaseman tehtäväksi jää vain peruskatsastuksen suorittaminen. Korjaamon työnjohto sopii soittamalla ajoneuvon viennistä katsastukseen ja katsastusasemalta puolestaan soitetaan, kun ajoneuvo on katsastettu. Ajoneuvon vienti katsastusasemalle ja haku pois vievät kuitenkin aina kahden korjaamon työntekijän aikaa sekä tietysti lisäävät aikaa, jonka ajoneuvo on poissa tuottavasta työstä. Seinäjoen Scanian korjaamovastaava Ari Kiialan (2015) arvion mukaan korjaamolta viedään katsastettavaksi noin 100 ajoneuvoa vuodessa.

Korjaamo toimii myös tiettyjen katsastuksen osien tarkastuspaikkana. Korjaamolla voidaan tehdä katsastusta varten pakokaasupäästöjen, nopeudenrajoittimen tarkastuksen sekä piirturin kalibroinnin mittaukset ja todistukset. Lisäksi korjaamolla on jarrujen tarkastus- ja sovitustöihin vaadittava A-lupa. Näiden tarkastuksien teettäminen valmiiksi ennen katsastusta on melko suosittua asiakkaiden keskuudessa, koska korjaamolla ne voidaan suorittaa esimerkiksi huoltojen yhteydessä tai niille pystytään muuten etsimään joustavammin asiakkaalle sopiva aikataulu kuin katsastusasemalla. Lisäksi kun tarkastukset tehdään korjaamolla, mahdolliset viat voidaan korjata samalla kerralla. Usein esimerkiksi jarruja täytyy säätää tai niiden osia vaihtaa vaatimusten täyttämiseksi. Näin ollen jos ajoneuvon jarrut eivät täytä vaatimuksia, niitä voidaan heti säätää tai korjata ja mittaukset saadaan tehtyä hyväksytysti vielä samalla käynnillä. Seinäjoen Scanialla tehdään näitä katsastukseen liittyviä tarkastuksia noin 200 ajoneuvoon vuodessa (Kiiala 2015).

4.2 Ulkopuolisen katsastusyrittäjän toiminta korjaamon tiloissa

Kevään 2015 aikana ulkopuolinen katsastusyrittäjä alkaa katsastaa raskasta kalustoa korjaamon tiloissa. Tarkoituksena on, että kun korjaamolla asiakas on tilannut katsastuksen, läheisen katsastusaseman katsastaja tulee katsastamaan auton Scanian tiloihin. Työnjohto sopii katsastustoimipisteen kanssa, kun katsastajaa tarvitaan ja katsastaja tulee sovittuna ajankohtana suorittamaan katsastuksen.

Etäisyys katsastustoimipaikan toimitilojen välillä saa katsastustoimintalain mukaan olla enintään 10 kilometriä ja matkaan saa kulua enintään 15 minuuttia. Katsastusasema voi käyttää Scanian korjaamon tiloja toisina toimitiloinaan, koska etäisyys heidän omista tiloistaan on enimmäismatkaa lyhyempi. Toimintaa varten Scanian tilojen ja laitteiden tulee täyttää katsastustoimintalain vaatimukset, koska määräyksien mukaan katsastus tulee pystyä suorittamaan yhdessä paikassa punnitusta lukuun ottamatta. Myös vaa'at tulee olla jokaisessa toimitilassa erikseen, jos etäisyys toimitilojen välillä on yli kaksi kilometriä.

Jotta tilojen ja laitteiden vaatimukset saadaan täytettyä, korjaamolla on tehty joitakin muutoksia ja hankintoja. Korjaamolla on erillisessä pesuhalli-osassa olemassa jarrudynamometri ja sen yhteydessä tarkastuskuilu. Tarkastuskuilun pituus ei kui-

tenkaan ollut riittävä, joten sitä jatkettiin vaadittuun 9 metrin pituuteen. Lisäksi tarkastuskuilun yhteyteen hankittiin määräysten mukaiset laitevaatimukset täyttävät vällystentarkastuslaitteet sekä kevennin. Taulukosta 1 nähdään näiden muutoksien ja hankintojen verottomat kustannukset korjaamalla. Ennen toiminnan aloittamista Trafim tulee vielä hyväksyä tilat ja laitteet, jotta katsastuksia voidaan alkaa korjaamalla tehdä.

Taulukko 1. Ulkopuolisen katsastusyrittäjän toimintaa varten tehtyjen hankintojen verottomat kustannukset (Kiiala 2015).

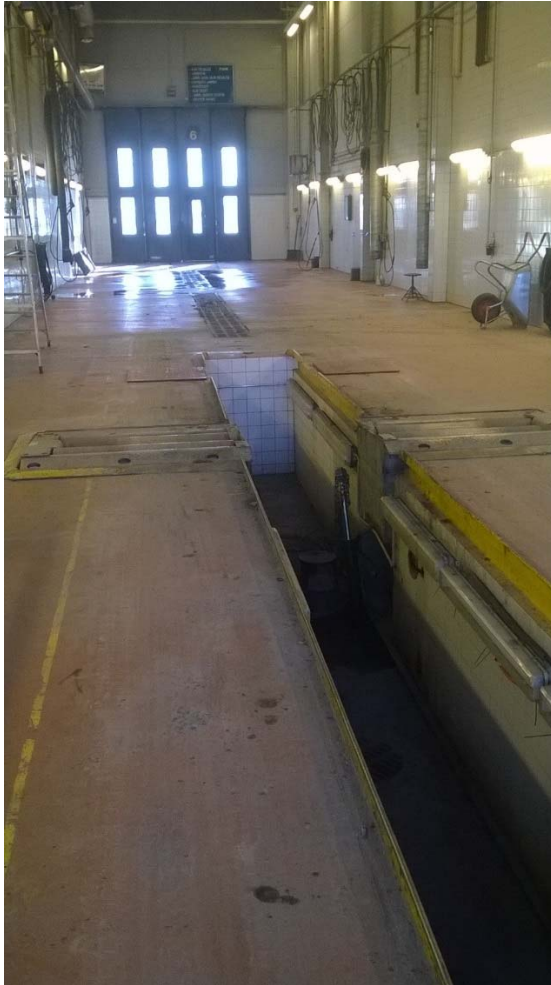
Muutosten kustannukset:		euroa (ALV 0%)
Tarkastuskuilun jatkaminen		20700
Vällystentarkastuslaitteet		7000
Kevennin		10000
Yhteensä:		37700

5 OMAN KATSASTUSTOIMINNAN VAATIMUKSET KORJAAMOLLA

Koska tilat ja laitteet ovat jo ulkopuolisen katsastusyrittäjän toimintaa varten muuttettu pääasiassa katsastustoiminnan määräyksien mukaisiksi, on järkevää miettiä myös korjaamon edellytyksiä alkaa suorittamaan määräaikaikatsastuksia raskaalle kalustolle itse. Oman katsastustoiminnan myötä korjaamon palvelut täydentyisivät entisestään, mikä olisi hyvä kilpailuvaltti. Samalla katsastukset voitaisiin hoitaa joustavasti huoltojen ja korjausten yhteydessä tai erillisenä palveluna. Koska katsastaja olisi aina paikalla, aikaa ei kuluisi turhaan odotteluun.

5.1 Tilat

Katsastukseen tarvittavat tilat ovat jo vaatimusten mukaiset. Tärkeämpää onkin miettiä, miten tilat riittävät sekä korjaamotoiminnan että katsastustoiminnan tarpeisiin. Katsastustilana on muusta korjaamosta seinällä erotettu läpiajettava halli, jonka toisessa päässä on pesutilat ja toisessa päässä huoltokuilu, jarrudynamometri ja muita katsastukseen tarvittavia laitteita. Käytännössä, kun kuorma-auto on tarkastuskuilun päällä tarkastettavana, toisessa päässä mahtuu vielä hyvin pesemään toista autoa samanaikaisesti. Kun tarkastettavana on yhdistelmä, jonka perävaunu on kuilun päällä, ei hallissa mahdu olemaan toista autoa pestävänä yhtäaikaisesti. Kuvassa 1 näkyy tila, jossa katsastukset suoritettaisiin. Huoltokuilu on kuvassa jo pidennetty vaadittuun 9 metrin pituuteen. Lisäksi kuvassa näkyy jarrudynamometrin rullat sekä niiden etupuolella konekäyttöiset vällystentarkastuslaitteen levyt. Kevennintä ei kuvassa vielä ole, sillä sitä ei ole vielä asennettu.

Kuva 1. Katsastukseen käytettävä tila.

Pesuhallia ja jarrudynamometriä tarvitaan usein myös korjaamon tarpeisiin. Tilan tulisi kuitenkin olla käytettävissä katsastuksen tarpeisiin aina kun katsastuksia tehdään. Käytännössä tämä pystytään hoitamaan siten, että katsastukseen varataan aina aika etukäteen. Päällekkäisyyksien estämiseksi tilan käyttö korjaamon tarpeisiin ja katsastustarpeisiin varataan AutoMaster-ohjelmiston kalenteriin. Järkevää on varmasti eritellä pääasialliset ajat, milloin tila on korjaamotoimintojen käytössä ja milloin katsastuskäytössä. Näin on toimittu myös raskaan kaluston katsastusluvat saaneella Espoon Veholla, jossa korjaamotoiminnot pyritään suorittamaan katsastustilassa aamulla ja päivällä tila on pääosin katsastuskäytössä (Riikonen 2014b).

Myös muut korjaamon tilat olisivat katsastustoimintaan soveltuvat. Asiakirjoille ja muille lomakkeille pystyttäisiin helposti järjestämään asianmukainen säilytys lukol-

lisessa huoneessa tai lukollisessa kaapissa. Katsastajalle täytyisi lisäksi järjestää oma työpiste, jossa katsastaja voi hoitaa tietokone- ja paperityöt.

5.2 Laitteet

Tärkeimmät katsastukseen vaadittavat laitteet on hankittu korjaamolle jo ulkopuolisen katsastusyhtiön toimintaa varten. Tätä toimintaa varten hankituista laitteista kerrottiin kohdassa 4.2. Kohdassa 3.2.2 luetelluista raskaan kaluston katsastukseen vaadituista laitteista korjaamolta puuttuvia laitteita ovat

- duomaticin tarkastuslaite
- äänenpainetason mittari
- ruostehakku
- lasien valonläpäisykyvyn mittari tai vertailulasi
- poljinvoimamittari.

Puuttuvien laitteiden hankkimisen lisäksi kannattaa jotkin korjaamolta jo löytyvistä katsastustoimintaan vaadittavista työkaluista varmasti hankkia myös erikseen katsastustoimintaa varten, jotta ne ovat aina tarvittaessa katsastajan käytettävissä. Katsastustilaan olisi varmasti järkevää hankkia myös työkalutaulu ja mahdollisesti jonkinlainen työkalukaappi, johon katsastuksissa tarvittavat työkalut saataisiin helposti saataville ja siistiin järjestykseen. Nämä työkalut pidettäisiin ainoastaan katsastajan käytössä, jotta ne pysyisivät kaapissa paikoillaan ja järjestyksessä.

Katsastajan työpistettä varten pitäisi lisäksi hankkia joitakin toimistotarvikkeita ja laitteita. Suurimpia työpisteen luomiseen tehtäviä hankintoja olisi tietokoneen ja siihen tarvittavien oheislaitteiden ja ohjelmistojen hankkiminen katsastajan käyttöä varten.

5.3 Henkilöstö

Tärkein osa katsastustoiminnan aloittamisessa olisi osaavan henkilön palkkaus. Korjaamalla ei ole ennestään yhtään työntekijää, jolla olisi katsastusluvut tai kokemusta katsastustoiminnasta (Kiiala 2015). Katsastustoimintaa varten täytyisi palkata vähintään yksi henkilö, joka toimisi katsastustoiminnasta vastaavana henkilönä ja katsastajana. Palkattavalla henkilöllä tulisi olla vähintään raskaan kaluston määräaikaikatsastuslupa sekä raskaan kaluston jarrujen laajojen tarkastusten lupa. Hyödyksi olisi myös VAK-hyväksytyjen ajoneuvojen katsastuksiin tarvittava lupa. Lisäksi henkilöllä tulisi olla riittävä kokemus näistä katsastuksista, jotta hän voi toimia katsastuksesta vastaavana henkilönä. Sopivan työntekijän, jolla on riittävät luvat ja kokemus, löytäminen saattaisi olla haastavaa, sillä tällaiset osaavat henkilöt ovat varmasti hyvin työllistettyjä.

Tällä hetkellä korjaamon asentajista kellekään ei ole katsastajan peruskoulutusvaatimusta täyttävää koulutusta, mutta yksi asentajista suorittaa parhaillaan raskaan kaluston asentajan ammattitutkintoa (Kiiala 2015). Periaatteessa hänestä voitaisiin siis ammattitutkinnon suorittamisen jälkeen kouluttaa katsastaja. Työnjohdon ja varaosamyymijien joukosta löytyy puolestaan henkilöitä, joilla on peruskoulutusvaatimuksen täyttävä insinöörin tai teknikon tutkinto. Heistä joku voitaisiin siis jo kouluttaa katsastajaksi. Kouluttaminen katsastajaksi veisi kuitenkin melko kauan aikaa ja sinä aikana työntekijä joutuisi olemaan poissa nykyisestä työstään. Ensin täytyisi käydä kevyen kaluston määräaikaikatsastuskoulutus. Tämän jälkeen täytyisi saada kuuden kuukauden kokemus kevyen kaluston katsastuksista päästäkseen raskaan kaluston määräaikaikatsastuskoulutukseen. Tämän jälkeen pitäisi käydä vielä raskaan kaluston jarrujen laajojen tarkastusten koulutus ja mahdollisesti myös VAK-ajoneuvojen katsastusten koulutus. Katsastusmäärät tulevat olemaan varmasti sen verran pieniä, että toiselle katsastajalle ei ole tarvetta. Ainoastaan katsastajan ollessa lomalla toisesta katsastajasta olisi hyötyä. Katsastustoiminta olisi kuitenkin varmasti järkevintä aloittaa vain yhden palkatun katsastajan voimin, joka olisi samalla myös katsastustoiminnasta vastaava henkilö. Tarpeen vaatiessa voitaisiin myöhemmin miettiä toisen katsastajan kouluttamisen järkevyyttä.

Käytännössä katsastuksien määrät tulevat olemaan yhdellekin katsastajalle melko vähäisiä. Keskimäärin päivässä katsastettavien ajoneuvojen määrä tulee olemaan

varmasti vain yhden ja kahden ajoneuvon väliltä. Niinpä katsastajalle jäisi aikaa muuhunkin työhön. Katsastaja voisi toimia esimerkiksi työnjohtajan tai varaosamyynän tehtävissä katsastajan töiden lisäksi. Jos esimerkiksi katsastukset painottuisivat jo tilankäytön kannaltakin iltapäivään, voisi katsastaja toimia aamupäivisin muissa tehtävissä ja iltapäivisin katsastajana.

Katsastajan toimiminen asentajan töissä aiheuttaisi lisävalvontaa esteellisyyssvaatimuksien suhteen, sillä katsastaja ei saa katsastaa ajoneuvoa, jonka huoltoon tai korjaukseen hän on osallistunut viimeisen 12 kuukauden aikana. Käytännössä katsastajaa pitäisi silloin yrittää sijoittaa aina korjaamaan tai huoltamaan sellaisia ajoneuvoja, joita ei todennäköisesti katsasteta kyseisellä korjaamolla. Lisäksi asian valvomiseksi korjaamon tulisi pitää henkilötasolle yltäviä tallenteita tehdyistä huolloista ja korjauksista. Espoon Veholla korjaamo-ohjelmistoon on räätälöity lisäosa, joka huomauttaa tilanteesta, jossa katsastaja on osallistunut ajoneuvon korjaukseen ja on tämän vuoksi esteellinen katsastamaan ajoneuvoa (Riikonen 2014b). Käytännössä olisi kuitenkin helpompaa, jos katsastaja toimisi katsastusten lisäksi työnjohtajan tai varaosamyynän tehtävissä, sillä näitä töitä ei lasketa esteellisyyden aiheuttavaksi korjaukseen tai huoltoon osallistumiseksi (TRA-FI/14993/03.04.03.03/2014, kohta 3; Kärkkäinen 2015).

5.4 Laadunhallinta

Korjaamolla ei ole käytössä ISO 9001 -standardin mukaista laadunhallintajärjestelmää. Korjaamolla on sen sijaan Scanian oma maailmanlaajuisesti Scania-toimipisteissä käytössä oleva toimipisteiden laadun varmistamiseksi luotu Scania DOS eli dealer operating standard -sertifiointi. Katsastustoimiluvan saamiseksi vaaditaan kuitenkin juuri ISO 9001:2008 standardin tai saman standardin uudemman version mukaan sertifioitu laadunhallintajärjestelmä.

Vaadittavan laadunhallintajärjestelmän sertifioimiseksi yritykseen voidaan hankkia tarvittaessa ulkopuolinen konsultti, joka hoitaa laadunhallintajärjestelmän luomisen. Sertifioinnin suorittaa hyväksytty sertifioija käymällä yrityksessä kahdesti. Lisäksi laadunhallintajärjestelmän ylläpitämiseksi se täytyy auditoida vuosittain ja se hoituu auditoijan yhdellä käynnillä (Pulkkinen 2014, kohta 8.1).

Koska katsastustoimintaa ei korjaamalla ennestään ole, ei laadunhallintajärjestelmää voida sertifioida vielä katsastustoiminnan vaatimukset huomioon ottaen. Tällaisessa tapauksessa katsastustoimilupahakemuksen liitteeksi pitää olla sertifioijan lausunto laadunhallintajärjestelmän sertifiointiaikataulusta (Kärkkäinen 2015). Kärkkäisen mukaan toimilupa myönnetään tällöin ehdollisena. Ehtona on tällöin, että katsastuslupa raukeaa, ellei toimipaikan laadunhallintajärjestelmä ole sertifioitu ehdon mukaiseen määräpäivään mennessä. Sertifiointin määräajaksi laitetaan Kärkkäisen mukaan noin kuusi kuukautta toimiluvan myöntämisestä.

6 KATSASTUSTOIMINNAN KANNATTAVUUS

Oman katsastustoiminnan aloittaminen ei ole kuitenkaan kannattavaa, mikäli se aiheuttaa yritykselle tappiota taloudellisesti. Tässä luvussa lasketaan katsastustoiminnasta aiheutuvia kustannuksia sekä arvioidaan katsastuksen mahdollista asiakasmäärää ja lasketaan sen perusteella katsastuksesta saatavia tuottoja. Näiden perusteella lasketaan katsastustoiminnan aloittamisen kannattavuutta. Laskelmat on tehty sillä oletuksella, että katsastaja ei tee muuta tuottavaa työtä kuin katsastukseen liittyviä töitä. Käytännössä kannattavuus kuitenkin paranee, jos katsastaja tekee katsastusten lisäksi muuta tuottavaa työtä.

6.1 Toiminnan aloittamisen kustannukset

Kalleimmat katsastustoimintaa varten tarvittavat laitehankinnat on tehty jo ulkopuolisen katsastusyrittäjän toimintaa varten, joten niistä aiheutuneita kustannuksia ei oteta huomioon kannattavuuslaskelmassa. Pienempiin katsastustapahtumaa varten tarvittavien työkalujen hankintoihin varataan kuitenkin laskelmassa vielä yhteensä 10 000 euroa.

Yksi toiminnan aloittamiseen liittyvistä kuluista on itse katsastusluvan hakeminen. Katsastustoimiluvan hinta on 1500 euroa ja se sisältää toimipaikalla tehtävän laitteiden ja tilojen aloitustarkastuksen (Usein kysyttyä...). Katsastajaa varten tehtävän työpisteen, työpisteelle tulevan tietokoneen sekä koneelle tarvittavien ohjelmistojen kustannuksiksi arvioidaan 2000 euroa.

Laadunhallintajärjestelmän luominen ja sertifiointi aiheuttaa myös kustannuksia toiminnan aloitusvaiheessa. Jos yritykseen otetaan ulkopuolinen yritys hoitamaan laadunhallintajärjestelmän luominen, maksaa se noin 1000–3000 euroa (Pulkinen 2014). Pulkkisen työssä laadunhallintajärjestelmän sertifiointin kustannuksiksi arvioidaan puolestaan 2000–3000 euroa riippuen sen suorittajasta. Näiden arvioiden perusteella laskelmassa varataan laadunhallintajärjestelmän luomiseen ja sertifiointiin yhteensä 5000 euroa. Taulukossa 2 on listattu yhteen korjaamon oman katsastustoiminnan aloittamiseen kuluvat arvioidut kustannukset.

Taulukko 2. Toiminnan aloittamisen kustannukset.

Toiminnan aloittamisen kustannukset:		
		euroa
Katsastuslaitteet		10000
Katsastuslupa		1500
Tietokone ja työpiste		2000
Laadunhallintajärjestelmä		5000
Yhteensä:		18500

Investointikustannusten maksuajaksi on laskelmaan valittu 10 vuotta ja korkokannaksi 5 prosenttia. Annuiteettimenetelmällä laskettuna investointien vuosittainen maksumäärä on tällöin 2396 euroa.

6.2 Toiminnan kustannukset

Jatkuvista kuluista tärkein on palkattavan katsastustoiminnasta vastaavan henkilön palkkakustannukset. Autoalan toimihenkilöitä koskevan työehtosopimuksen perusteella katsastustoiminnasta vastaavan henkilön, joka suorittaa määräaikaikatsastusten lisäksi paineilmajarrujen laajoja tarkastuksia sekä VAK-katsastuksia, palkka olisi 5–8 vuoden työkokemuksella 3079 euroa kuukaudessa (AKL 2013). Työntekijästä työnantajalle aiheutuvat kokonaiskustannukset arvioidaan olevan noin 1,5 kertaa palkan verran, eli 4618,5 euroa kuukaudessa. Vuositasolla katsastajan palkkaamisesta aiheutuvat kustannukset ovat tällöin 55 422 euroa.

Laadunhallintajärjestelmän vuosittainen auditointi maksaa 1000–2000 euroa (Pulkinen 2014). Laskelmassa vuosittaisen auditoinnin hinnaksi on otettu 1500 euroa. Muita toiminnan pyörittämiseen kuluvia kustannuksia ovat muun muassa laitteiden huolto- ja kalibrointikustannukset, mahdolliset laitteiden uusintakustannukset sekä katsastustilan lämmitys-, kunnossapito- ja sähkökustannukset. Laitteet kuitenkin kalibroidaan ja huolletaan jo nykyistä korjaamotoimintaa varten ja myös katsastukseen käytettävä tila on joka tapauksessa korjaamon käytössä, joten näistä ei lasketa aiheutuvan lisäkustannuksia nykyiseen toimintaan verrattuna. Katsastustoiminnan pyörittämiseen vuosittain kuluvat kustannukset on laskettu yhteen taulukossa 3 ja ne ovat 56 922 euroa.

Taulukko 3. Toiminnan vuosikustannukset.

Toiminnan pyörittämisen kustannukset:		
		euroa
Palkkakustannukset		55422
Laadunhallintajärjestelmän auditointi		1500
Yhteensä:		56922

6.3 Tuotot

Tarkastuspaikkana toimiessaan korjaamolla tehdään katsastusta varten tarkastuksia noin 200 ajoneuvoon vuodessa. Jos korjaamolla olisi omaa katsastustoimintaa, luultavasti näistä ajoneuvoista lähes kaikki suorittaisivat myös katsastuksensa korjaamolla. Koska katsastus pystyttäisiin korjaamolla hoitamaan joustavasti samalla käynnillä huoltojen ja korjausten kanssa, lisäksi tämä katsastusten kysyntää ja luultavasti katsastettavien ajoneuvojen määrä olisi suurempi kuin tällä hetkellä tarkastettavien ajoneuvojen määrä on. Myös katsastustoiminnan mainostaminen asiakkaille lisäksi varmasti katsastuksien määrää. Laskelmassa vuodessa katsastettavien ajoneuvojen määräksi on arvioitu 300 ajoneuvoa.

Taulukosta 4 nähdään raskaan kaluston peruskatsastusten hintataso Seinäjoella. Korjaamon asiakaskunnan ajoneuvot ovat pääosin N3-luokan ajoneuvoja sekä niiden yli 2-akselisia perävaunuja. Näin ollen myös lähes kaikki katsastettavat ajoneuvot kuuluisivat näihin luokkiin ja siksi laskelmissa katsastuksen hintana käytetään 125 euroa. A-katsastuksen hylkäystilastojen mukaan vuonna 2012 katsastettujen N3-luokan ajoneuvojen hylkäysprosentti oli 28 prosenttia (A-katsastus julkaisee... 2013). Laskelmissa hylkäysprosenttina käytetään tilaston mukaista 28 prosenttia ja jälkitarkastuksen hintana 20 euroa. Laskelman katsastuksista saatavista tuloista vähennetään katsastustoiminnan valvontamaksu, jota maksetaan valtiolle jokaisesta katsastuksesta ja jälkitarkastuksesta 2,9 euroa (L 960/2013, 2. luku, 5 §). Taulukossa 5 on laskettu arvioidut katsastustoiminnasta vuosittain saatavat tulot. 300 ajoneuvon vuosittaisella katsastusmäärällä tulot olisivat laskelman mukaan yhteensä 38 066 euroa.

Taulukko 4. Raskaan kaluston katsastushinnat (A-katsastus Nurmo 2015).

Raskaan kaluston katsastushinnat:		
		euroa
Kuorma-auto N2		85
Kuorma-auto N3		125
Linja-auto		125
2-akselinen linja-auto		102
Täysperävaunu		125
2-akselinen täysperävaunu		102
Puoliperävaunu		125
2-akselinen puoliperävaunu		102
Dolly		102

Taulukko 5. Katsastustoiminnan vuositulot.

Katsastustoiminnan tulot:		
		euroa
Määräaikaikatsastukset:		
300*(125-2,9) e		36630
Jälkitarkastukset:		
0,28*300*(20-2,9) e		1436,4
Tulot yhteensä:		38066,4

6.4 Kannattavuus

Kun alkuinvestointien annuiteettimenetelmällä laskettu vuosittainen maksumäärä sekä toiminnan kustannukset lasketaan yhteen, saadaan vuosittaisiksi kokonaiskustannuksiksi 59 318 euroa. Toiminnan tulot olisivat puolestaan vuosittain 38 066 euroa. Yhteen lasketut vuosittaiset kustannukset ja vuosittaiset tulot löytyvät taulukosta 6.

Taulukko 6. Katsastustoiminnan vuosikustannukset ja vuosituotot.

Vuosittaiset kustannukset ja tuotot:		
		euroa
Investointien vuosittainen maksu		2396
Toiminnan vuosikustannukset		56922
Vuosikustannukset yhteensä		59318
Vuosituotot yhteensä		38066

Taulukosta 7 nähdään, että edellä esitellyillä arvoilla laskettaessa korjaamon katsastustoiminnan tulos jäisi vuosittain 21 252 euroa tappiolle. Tämä tarkoittaa sitä, että arvioidulla 300 ajoneuvon vuosittaisella katsastusmäärällä ei saada katettua toiminnasta aiheutuvia menoja, vaan toiminta jäisi reilusti tappiolliseksi. Jotta katsastustoiminnan tulos saataisiin nolnaan, tulisi katsastettavien ajoneuvojen määrä olla vähintään 468, mikäli laskelman muut arvot pysyvät samoina.

Taulukko 7. Katsastustoiminnan vuositulos.

Kustannukset yhteensä	59318
Tuotot yhteensä	38066
Vuosittainen tulos:	-21252

Toinen vaihtoehto kannattavuuden parantamiselle on, että katsastajana toimiva henkilö tekee myös muuta tuottavaa työtä katsastustehtävien lisäksi. 300 ajoneuvon katsastusmäärällä katsastettavana olisi keskimäärin vähän yli yksi ajoneuvo päivää kohti, joten katsastajalle jäisi aikaa myös muuhun työhön. Jos katsastaja pystyisi muuhun työhön puolet työajastaan, puolittuisivat palkkakustannukset katsastustoiminnan osalta, jolloin katsastustoiminta jäisi jo noin 6400 euroa voitolle vuositasona. Laskelma katsastustoiminnan vuosituloksesta, jos katsastaja tekee puolet työajasta muuta tuottavaa työtä, löytyy taulukosta 8.

Taulukko 8. Katsastustoiminnan vuositulo, jos katsastaja tekee puolet työajasta muuta tuottavaa työtä.

Vuositulos, jos palkkakustannukset puolittuvat:	
	euroa
Investointien vuosittainen maksu	2396
Toiminnan vuosikustannukset	29211
Vuosikustannukset yhteensä	31607
Vuosituotot yhteensä	38066
Vuosittainen tulos:	6459

7 YHTEENVETO

Työn tarkoituksena oli tutustua uudistuneen katsastustoimintalain pohjalta katsastusluvan saamisen vaatimuksiin ja luvan hakemiseen. Lain pohjalta pohdittiin Seinäjoen Scania-korjaamon edellytyksiä aloittaa raskaan kaluston katsastustoiminta korjaamolla yrityksen omissa nimissä. Vaatimusten perusteella laskettiin myös katsastustoiminnan aloittamisen kannattavuutta korjaamolla. Työstä voi olla apua myös muille katsastustoiminnan aloittamista pohtiville tahoille.

Uusi katsastustoimintalaki tuli voimaan 1.7.2014. Lain merkittävimpiä uudistuksia oli raskaan ja kevyen kaluston katsastuslupien eriyttäminen, tiukoista riippumattomuusvaatimuksista luopuminen määräaikaikatsastuksissa sekä katsastajan koulutusvaatimusten lieventyminen. Riippumattomuusvaatimuksen myötä myös korjaamojen on mahdollista saada katsastuslupa määräaikaikatsastuksiin. Koulutusvaatimuksien lievenemisen myötä katsastajakoulutukseen on mahdollista päästä myös joidenkin ammattitutkintojen suorittamisen jälkeen. Lakiuudistuksen vaikutukset ovat olleet ennakoitujen kaltaisia. Kevyen kaluston katsastuspaikkoja on tullut jonkin verran lisää, kun taas raskaan kaluston katsastuspaikat ovat vähentyneet.

Katsastusluvan saamisen vaatimuksien selvittäminen osoittautui ennakoitua laajemmaksi tehtäväksi, koska katsastustoimintalaissa määritettiin vain yleisemmin luvan saamisen ehdot. Lakia tarkentamaan ja täydentämään oli monia erilaisia asetuksia sekä Trafín antamia määräyksiä ja ohjeita. Tähän työhön saatiin kuitenkin mielestäni koottua eri lähteistä hyvä paketti, josta saa tärkeimmät tiedot luvan saamisen vaatimuksista ja luvan hakemisesta mietittäessä katsastustoiminnan aloittamista. Lisäksi työn lähdeluettelon lähteisiin tutustumalla on mahdollista saada tarkempaa tietoa aiheeseen liittyen.

Oma katsastustoiminta olisi hyvä lisä Seinäjoen Scanian palveluihin. Toiminnan myötä pystyttäisiin korjaamolla tarjoamaan asiakkaille myös katsastuspalvelu nopeammin ja joustavammin yhdellä käynnillä. Selvitystyön perusteella korjaamolla olisi myös kohtalaiset edellytykset oman katsastustoiminnan aloittamiselle. Tärkeimmät toimintaan tarvittavat laitteet löytyvät jo korjaamolta nykyisen korjaamotoiminnan sekä tiloissa aloittavan ulkopuolisen katsastusyrittäjän myötä. Joitakin

pienempiä työkaluhankintoja toimintaa varten jouduttaisiin kuitenkin tekemään. Suurimpia katsastustoimintaan vaadittavia muutoksia korjaamolla olisi yhden työntekijän palkkaus sekä vaaditun laadunhallintajärjestelmän sertifiointi. Korjaamolle täytyisi toimintaa varten palkata yksi henkilö, joka toimisi katsastustoiminnasta vastaavana henkilönä sekä katsastajana yrityksessä. Lisäksi korjaamolle täytyisi toteuttaa ja sertifioida ISO 9001:2008 standardin mukainen laadunhallintajärjestelmä, joka ottaa huomioon katsastustoiminnan vaatimukset. Lisäksi korjaamolla täytyisi miettiä, miten tilat saadaan riittämään sujuvasti sekä katsastustoiminnan että korjaamotoiminnan käyttöön.

Katsastustoiminnan aloittamisen kannattavuutta mietittäessä tultiin siihen tulokseen, että toiminnan aloittaminen ei ole kannattavaa, mikäli palkattava henkilö toimii ainoastaan katsastustoimintaan liittyvissä töissä. Mikäli katsastaja tekee korjaamolla myös muuta tuottavaa työtä, voidaan toiminnasta saada kannattavaa. Työn tulosten ja korjaamon tilanteen perusteella mielestäni korjaamon ei ole kuitenkaan kannattavaa aloittaa omaa katsastustoimintaa ainakaan tällä hetkellä. Ulkopuolisen katsastusyrittäjän aloittaessa katsastukset korjaamon tiloissa nähdään paremmin, paljonko katsastuksille on kysyntää ja miten tilat riittävät. Lisäksi kannattaa seurata raskaan kaluston katsastuspaikkojen määrän kehittymistä sekä katsastushintojen kehittymistä Seinäjoen alueella. Näiden tietojen perusteella voidaan myöhemmin pohtia oman katsastustoiminnan aloittamisen mahdollisuutta uudelleen.

LÄHTEET

- A 196/2014. Valtioneuvoston asetus liikenteessä käytettävien ajoneuvojen liikennekelpoisuuden valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta.
- A 198/2014. Liikenne- ja viestintäministeriön asetus ajoneuvojen katsastustoiminnan laadunhallinnanjärjestelmistä ja katsastustoimipaikalla säilytettävistä asiakirjoista.
- A 199/2014. Liikenne- ja viestintäministeriön asetus ajoneuvojen katsastushenkilöstön jatkokoulutuksesta ja muusta ammattitaidosta.
- A-katsastus julkaisee vuoden 2012 hylkäystilastot. 14.3.2013. [Verkkajulkaisu]. A-katsastus. [Viitattu 30.3.2015]. Saatavana: <http://www.a-katsastus.com/uutiset/lehdisto/2013/Sivut/a-katsastus-julkaisee-vuoden-2012-hylkaystilastot.aspx>
- A-katsastus Nurmo. 2015. Raskaan kaluston katsastushinnat. Tiedustelu 27.3.2015.
- AKL. 4.11.2013. Autoalan toimihenkilöitä koskeva työehtosopimus 2013-2016. [Verkkajulkaisu]. [Viitattu 23.3.2015]. Saatavana: http://www.akl.fi/files/2061/Autoalan_toimihenkiloita_koskeva_tyoehtosopimus_2013-2016.pdf
- Karjalainen, K. 26.2.2015. Ylitarkastaja. Trafi. Katsastusluvan vaatimukset. [Henkilökohtainen sähköpostiviesti]. Vastaanottaja: Ville-Antti Virtanen. [Viitattu 2.3.2015].
- Katsastuslain uudistus muokkasi katsastuskenttää ja laski hintoja. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Trafi. [Viitattu 17.3.2015]. Saatavana: http://www.trafi.fi/tietoa_trafista/ajankohtaista/3246/katsastuslain_uudistus_muokkasi_katsastuskenttaa_ja_laski_hintoja
- Katsastuslain uudistus. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Trafi. [Viitattu 20.1.2015]. Saatavana: http://www.trafi.fi/tieliikenne/katsastukset/katsastuslain_uudistus
- Kiiala, A. 2015. Korjaamovastaava. Scania Suomi Oy Seinäjoki. Haastattelu 18.3.2015.
- Kärkkäinen, M. 26.2.2015. Erityisasiantuntija. Trafi. Katsastusluvan vaatimukset. [Henkilökohtainen sähköpostiviesti]. Vastaanottaja: Ville-Antti Virtanen. [Viitattu 2.3.2015].

L 957/2013. Laki ajoneuvojen katsastustoiminnasta.

L 960/2013. Laki katsastustoiminnan valvontamaksusta.

Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. [Viitattu 8.4.2015].
Saatavana: http://www.trafi.fi/tietoa_trafista

Pulkkinen, H. 2014. ISO 9001:2008 -sertifikaatti ajoneuvokatsastuksessa. [Verkkopublication]. Helsinki: Metropolia ammattikorkeakoulu. Auto- ja kuljetustekniikan koulutusohjelma. Opinnäytetyö. [Viitattu 30.3.2015]. Saatavana:
<https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/77060/ISO%2090012008%20sertifikaatti%20ajoneuvokatsastuksessa.pdf?sequence=1>

Riikonen, P. 2014a. Palvelua lähialueelle. Suomen autolehti 81 (7), 24-27.

Riikonen, P. 2014b. Palvelut yhdeltä luukulta. Suomen autolehti 81 (10), 54-55.

Scania Suomessa. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. [Viitattu 19.3.2015]. Saatavana:
<http://www.scania.fi/about-scania/scanauto-in-brief/>

TRAFI/14993/03.04.03.03/2014. Katsastajan esteellisyys.

TRAFI/597/03.04.03.00/2013. Katsastustoimintaa koskevista tarkemmista määräyksistä.

Usein kysyttyä, Tieliikenne – katsastuslain uudistus, yrittäjät. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Trafi. [Viitattu 24.3.2015]. Saatavana:
http://www.trafi.fi/tietopalvelut/usein_kysyttya/tieliikenne_-_katsastuslain_uudistus_yrittajat